

Ἀπλῆ Κατήχησις μέσα ἀπὸ τὴν πείρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Πορεία πρὸς τὸ Πάσχα

2

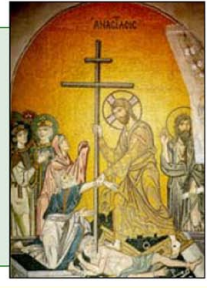
ΕΥΛΟΓΙΑΣ ἘΝΕΚΑ

Πρὸς Οἰκοδομὴν καὶ Παραμυθίαν

Μεγάλη Τεσσαρακοστή

“Ένα πνευματικό ταξίδι
πρὸς τὸ Τέλος τοῦ παλαιοῦ
καὶ τὴν Ἀρχὴν τοῦ νέου

Πορεία πρὸς τὸ Πάσχα*

Σχέση ἀνάμεσα στὴν Σαρακοστή καὶ τὸ Πάσχα

ΟΤΑΝ κάποιος ξεκινάει γιὰ ἓνα ταξίδι, θὰ πρέπει νὰ ξέρει ποῦ πηγαίνει. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὴν Μεγάλη Σαρακοστή.

Πάνω ἀπ’ ὅλα, ἡ **Μεγάλη Σαρακοστή εἶναι ἓνα πνευματικό ταξίδι, τοῦ ὁποῦ προορισμὸς εἶναι τὸ Πάσχα**, «ἡ Ἑορτῶν Ἑορτῆ». Εἶναι ἡ προετοιμασία γιὰ τὴν «πλήρωση τοῦ Πάσχα, ποῦ εἶναι ἡ πραγματικὴ Ἀποκάλυψη».

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσουμε μὲ τὴν προσπάθεια νὰ καταλάβουμε αὐτὴ τὴν σχέση ποῦ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὴν Σαρακοστή καὶ τὸ Πάσχα, διότι αὐτὴ ἀποκαλύπτει κάτι πολὺ οὐσιαστικὸ καὶ πολὺ σημαντικὸ γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Πίστη καὶ Ζωὴ μας.

* * *

ΑΡΑΓΕ, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἐξηγήσουμε, ὅτι τὸ Πάσχα εἶναι κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ μιὰ Ἑορτῆ, πολὺ πέρα ἀπὸ μιὰ ἐτήσια ἀνάμνηση ἐνὸς γεγονότος ποῦ πέρασε;

Ὁ καθένας ποῦ, ἔστω καὶ μιὰ μόνο φορά, ἔζησε αὐτὴ τὴν νύκτα «τὴν σωτήριο, τὴν φωταυγῆ καὶ λαμπροφόρο», ποῦ γεύτηκε ἐκείνη τὴν μοναδικὴ χαρὰ, τὸ ξέρει αὐτό.

Ἀλλά, τί εἶναι αὐτὴ ἡ χαρὰ; Γιατί ψέλνουμε στὴν ἀναστάσιμη Λειτουργία: «νῦν πάντα πεπλήρωται φωτὸς, οὐρανὸς τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια»; Μὲ ποιὰ ἔννοια «εορτάζομεν» — καθὼς ἰσχυριζόμαστε ὅτι κάνουμε αὐτὸ — «θανάτου τὴν νέκρωσιν, Ἄδου τὴν καθαίρεσιν, ἄλλης βιοτῆς τῆς αἰωνίου ἀπαρχὴν...»;

Σε όλες αυτές τις ἐρωτήσεις ἢ ἀπάντησι εἶναι: ἡ **Νέα Ζωή**, ἡ ὁποία πρὶν ἀπὸ δυὸ χιλιάδες περίπου χρόνια «ἀνέτειλεν ἐκ τοῦ τάφου», προσφέρθηκε σὲ μᾶς, σὲ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν στὸν Χριστό.

Μᾶς δόθηκε τὴν ἡμέρα πὺν βαπτιστήκαμε, τὴν ἡμέρα δηλαδὴ πού, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «... συνετάφημεν οὖν Αὐτῷ διὰ τοῦ Βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. ζ' 4).

Ἔτσι, τὸ Πάσχα πανηγυρίζουμε τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ σὰν γεγονὸς πὺν ἔγινε καὶ ἀκόμη γίνεται σὲ μᾶς. Διότι, ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἔλαβε τὸ δῶρο αὐτῆς τῆς **Νέας Ζωῆς** καὶ τὴν δύναμη νὰ τὴν ἀποδεχτεῖ καὶ νὰ ζήσει διὰ μέσου Αὐτῆς.

Εἶναι ἓνα δῶρο, τὸ ὁποῖο ριζικὰ ἀλλάζει τὴν διάθεσή μας ἀπέναντι σὲ κάθε κατάστασι αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ἀκόμη καὶ ἀπέναντι στὸν θάνατο. Μᾶς δίνει τὴν δύναμη νὰ ἐπιβεβαιώνομε θριαμβευτικὰ τό: «νικήθηκε ὁ θάνατος».

Φυσικά, ὑπάρχει ἀκόμη ὁ θάνατος, εἶναι σίγουρος, τὸν ἀντιμετωπίζουμε, καὶ κάποια ἡμέρα θὰ ἔλθει καὶ γιὰ μᾶς. Ἀλλά, ὅλη ἡ πίστις μας εἶναι, ὅτι **μὲ τὸν ἰδικό Του Θάνατο ὁ Χριστὸς ἀλλάξε τὴν φύσιν ἀκριβῶς τοῦ θανάτου**: τὸν ἔκανε *πέρασμα* — «διάβασι», «Πάσχα» — σὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μεταμορφώνοντας τὴν δραματικότερη τραγωδία σὲ αἰώνιο θρίαμβο, σὲ νίκη. Μὲ τὸ «θανάτω θάνατον πατήσας», μᾶς ἔκανε μετόχους τῆς Ἀναστάσεως Του.

Ἀκριβῶς γι' αὐτό, σὸ τέλος τοῦ Ὁρθρου τῆς Ἀναστάσεως, στὸν Κατηχητικὸ Λόγο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, λέμε θριαμβευτικὰ: «Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ ζωὴ πολιτεῦεται! Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ νεκρὸς οὐδεὶς ἐν τῷ μνήματι!».

* * *

ΤΕΤΟΙΑ εἶναι ἡ πίστις τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποία ἐπιβεβαιώνεται καὶ φανερώνεται μὲ τὴν ζωὴ τῶν ἀναριθμῆτων Ἁγίων Της.

Ἀλλά, μήπως δὲν ζοῦμε καθημερινὰ τὸ γεγονὸς, ὅτι αὐτὴ ἡ πίστις σπάνια γίνεται καὶ ἰδικὴ μας ἐμπειρία; Μήπως δὲν χάνουμε

πολύ συχνά και δέν προδίνουμε αυτήν την Νέα Ζωή, την οποία λάβαμε σαν δώρο, και στην πραγματικότητα ζούμε σαν να μην αναστήθηκε ο Χριστός και σαν να μην έχει νόημα για μᾶς αυτό τὸ μοναδικὸ γεγονός;

Και ὅλα αυτά, ἐξαιτίας τῆς ἀδυναμίας μας, τῆς ἀνικανότητάς μας νὰ ζούμε σταθερὰ μὲ «πίστη, ἐλπίδα καὶ ἀγάπη» στὸ ἐπίπεδο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο μᾶς ἀνέβασε ὁ Χριστός, ὅταν εἶπε: «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ».

Ἀπλούστατα, ἐμεῖς ξεχνᾶμε ὅλα αυτά, διότι εἴμαστε τόσο ἀπασχολημένοι, τόσο βυθισμένοι στὶς καθημερινὲς ἔγνοιές μας· καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ ξεχνᾶμε, ἀποτυχαίνουμε.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν λησμοσύνη, τὴν ἀποτυχία καὶ τὴν ἀμαρτία, ἡ ζωὴ μας γίνεται ξανὰ «παλαιά», εὐτελής, σκοτεινὴ καὶ τελικὰ χωρὶς σημασία-νόημα· γίνεται ἓνα χωρὶς νόημα ταξίδι, γιὰ ἓνα χωρὶς νόημα τέρμα.

Καταφέρνουμε νὰ ξεχνᾶμε ἀκόμη καὶ τὸν θάνατο καὶ τελικὰ, ἐντελῶς αἰφνιδιαστικά, μέσα στὶς «ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς», μᾶς ἔρχεται τρομακτικὸς, ἀναπόφευκτος, παράλογος.

Μπορεῖ κατὰ καιροὺς νὰ παραδεχόμαστε τὶς ποικίλες «ἀμαρτίες» μας καὶ νὰ τὶς ἐξομολογοῦμαστε, ὅμως **ἐξακολουθοῦμε νὰ μὴν ἀναφέρουμε τὴν ζωὴ μας σ' ἐκείνη τὴν Νέα Ζωή, τὴν ὁποία ὁ Χριστὸς ἀποκάλυψε καὶ μᾶς ἔδωσε.**

Πραγματικά, ζούμε σαν νὰ μὴν ἦλθε ποτὲ Ἐκεῖνος. **Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ ἀμαρτία, ἡ ἀμαρτία ὄλων τῶν ἀμαρτιῶν,** ἡ ἀπύθμενη θλίψη καὶ τραγωδία ὄλων τῶν κατ' ὄνομα χριστιανῶν.

* * *

ΑΝ ΤΟ ἀναγνωρίζουμε αὐτό, τότε μποροῦμε νὰ καταλάβουμε τί εἶναι τὸ Πάσχα καὶ γιὰ τὴν χρειάζεται καὶ προϋποθέτει τὴν Μεγάλη Σαρακοστή.

Διότι, τότε μποροῦμε νὰ καταλάβουμε, ὅτι ἡ Λειτουργικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καὶ **ὅλος ὁ κύκλος τῶν Ἀκολου-**

θιών Της **ὑπάρχουν**, **πρῶτα ἀπ’ ὅλα**, **γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ ξαναβροῦμε τὸ ὄραμα καὶ τὴν γεύση αὐτῆς τῆς *Νέας Ζωῆς***, τὴν Ὅποία τόσο εὐκολα χάνουμε καὶ προδίνουμε, καὶ ὕστερα νὰ μπορέσουμε νὰ μετανοήσουμε καὶ νὰ ξαναγυρίσουμε στὴν Ἐκκλησία.

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀγαπᾶμε καὶ νὰ ἐπιθυμοῦμε κάτι, ποὺ δὲν τὸ ξέρουμε; Πῶς μπορούμε νὰ βάλουμε πάνω ἀπὸ καθετὶ ἄλλο στὴν ζωὴ μας κάτι, ποὺ ποτὲ δὲν ἔχουμε δεῖ καὶ δὲν ἔχουμε χαρεῖ;

Μὲ ἄλλα λόγια: πῶς μπορούμε, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναζητήσουμε μιὰ Βασιλεία, γιὰ τὴν Ὅποία δὲν ἔχουμε *ιδέα*;

Ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ εἶναι ἀκόμα καὶ τώρα **ἡ εἴσοδος καὶ ἡ ἐπικοινωνία μας μὲ τὴν *Νέα Ζωὴ τῆς Βασιλείας***.

Μέσα ἀπὸ τὴν λειτουργικὴ Της ζωῆ, ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἀποκαλύπτει ἐκεῖνα ποὺ «ὄφθαλμός οὐκ οἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν» (Α΄ Κορινθ. β΄ 9).

Καὶ στὸ κέντρο αὐτῆς τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, σὰν καρδιά της καὶ μεσουράνημά της — σὰν ἥλιος ποὺ οἱ ἀκτῖνες του διαπερνοῦν καθετὶ — εἶναι τὸ **Πάσχα**.

Τὸ Πάσχα εἶναι ἡ **Θύρα**, ἀνοιχτὴ κάθε χρόνο, ποὺ ὀδηγεῖ στὴν ὑπέρλαμπρη Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ **πρόγευση** τῆς αἰώνιας χαρᾶς ποὺ μᾶς περιμένει, εἶναι ἡ **δόξα** τῆς νίκης, ἡ ὁποία ἀπὸ τώρα ἂν καὶ ἀόρατη, πλημμυρίζει ὅλη τὴν κτίση: «νικήθηκε ὁ θάνατος».

Ἐλόκληρη ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὀργανωμένη γύρω ἀπὸ τὸ Πάσχα, γι’ αὐτὸ καὶ τὸ **λειτουργικὸ ἔτος**, δηλαδὴ ἡ διαδοχὴ τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν ἑορτῶν, γίνεται ἕνα **ταξίδι, προσκύνημα στὸ Πάσχα**, ποὺ εἶναι τὸ **Τέλος καὶ ποὺ ταυτόχρονα εἶναι ἡ Ἀρχή**. Εἶναι τὸ τέλος ὅλων αὐ-

τῶν πού ἀποτελοῦν τὰ παλαιὰ καὶ ταυτοχρόνως ἡ ἀρχὴ τῆς Νέας Ζωῆς, μιὰ συνεχῆς «διάβαση» ἀπὸ τὸν «κόσμο τοῦτο» στὴν Βασιλεία πού ἔχει ἀποκαλυφθεῖ «ἐν Χριστῷ».

Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ «παλαιὰ» ζωὴ, ἡ ζωὴ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς μικρότητας, δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ξεπεραστεῖ καὶ ν' ἀλλάξει. Τὸ Εὐαγγέλιο περιμένει καὶ ζητάει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο νὰ κάνει μιὰ προσπάθεια, ἡ ὁποία — στὴν κατάστασι πού βρίσκεται τώρα ὁ ἄνθρωπος — εἶναι οὐσιαστικὰ ἀπραγματοποίητη.

Ἀντιμετωπίζουμε μιὰ πρόκλησι. Τὸ Ὅραμα, ὁ στόχος, ὁ τρόπος τῆς Νέας Ζωῆς εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ πρόκλησι, ἡ ὁποία βρίσκεται τόσο πολὺ πάνω ἀπὸ τὶς δυνατότητές μας!

Γι' αὐτό, ἀκόμη καὶ οἱ Ἀπόστολοι, ὅταν ἄκουσαν τὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου, Τὸν ἐρώτησαν ἀπελπισμένα: «τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;» (Ματθ. 19' 26).

Στ' ἀλήθεια, δὲν εἶναι καθόλου εὐκόλο ν' ἀπαρνηθεῖς ἕνα ἀσήμαντο *ιδανικὸ* ζωῆς, καμωμένο μὲ τὶς καθημερινές φροντίδες, μὲ τὴν ἀναζήτησι τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, μὲ τὴν ἀσφάλεια καὶ τὴν ἀπόλαυσι, καὶ νὰ δεχθεῖς ἕνα ἄλλο *ιδανικὸ* ζωῆς, τὸ ὁποῖο βέβαια δὲν στερεῖται καθόλου τελειότητας στὸν σκοπὸ του: «Γίνεσθε τέλειοι ὡς ὁ Πατὴρ ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν» (Ματθ. ε' 48).

Αὐτὸς ὁ κόσμος, μὲ ὅλα του τὰ «μέσα», μᾶς λέει: νὰ εἶσαι χαρούμενος, μὴν ἀνησυχεῖς, ἀκολούθη τὸν «εὐρὺν» δρόμο.

Ὁ Χριστὸς στὸ Εὐαγγέλιο λέει: *διάλεξε τὸν στενὸ δρόμο, ἀγωνίσου καὶ ὑπόφερε, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος γιὰ τὴν μόνη ἀληθινὴ εὐτυχία.*

Καὶ ἂν ἡ Ἐκκλησία δὲν βοηθήσει, πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ κάνουμε αὐτὴ τὴν φοβερὴ ἐκλογὴ; **Πῶς μποροῦμε νὰ μετανοήσουμε καὶ νὰ ξανα-**

γυρῖσουμε στὴν ὑπέροχη ὑπόσχεσι πού μᾶς δίνεται κάθε χρόνο τὸ Πάσχα;

Ἀκριβῶς αὐτὴ εἶναι ἡ στιγμὴ, κατὰ τὴν ὁποία ἐμφανίζεται ἡ Μεγάλη Σαρακοστή. Αὐτὴ εἶναι ἡ «χεῖρα βοηθείας», πού ἀπλώ-

νει σὲ μᾶς ἡ Ἐκκλησία.

Εἶναι τὸ σχολεῖο τῆς μετάνοιας, τὸ ὁποῖο θὰ μᾶς δώσει δύναμη νὰ δεχθοῦμε τὸ Πάσχα ὄχι σὰν μιὰ ἀπλὴ εὐκαιρία νὰ φᾶμε, νὰ πιοῦμε, ν' ἀναπαυθοῦμε, ἀλλὰ, βασικά, **σὰν τὸ τέλος τῶν παλαιῶν, πὺ εἶναι μέσα μας, καὶ σὰν εἴσοδό μας στὸ Νέο.**

* * *

ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ Ἐκκλησία ὁ βασικὸς σκοπὸς τῆς Σαρακοστῆς ἦταν νὰ προετοιμαστοῦν οἱ «Κατηχούμενοι», δηλαδή οἱ νέοι ὑποψήφιοι Χριστιανοί, γιὰ τὸ Βάπτισμα τὸ ὁποῖο, ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, γίνονταν στὴν διάρκεια τῆς ἀναστάσιμης Θείας Λειτουργίας.

Ἀλλά, ἀκόμα καὶ τώρα, πὺ ἡ Ἐκκλησία δὲν βαπτίζει πιά τοὺς Χριστιανοὺς σὲ μεγάλη ἡλικία καὶ ὁ θεσμὸς τῆς Κατήχησης δὲν ὑπάρχει πιά, **τὸ βασικὸ νόημα τῆς Σαρακοστῆς παραμένει τὸ ἴδιο.** Διότι, ἂν καὶ εἴμαστε βαπτισμένοι, ἐκεῖνο πὺ συνεχῶς χάνουμε καὶ προδίνουμε εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ πὺ λάβαμε στὸ Βάπτισμα.

Ἔτσι, τὸ Πάσχα γιὰ μᾶς εἶναι ἡ ἐπιστροφή πὺ κάθε χρόνο κάνουμε στὸ Βάπτισμά μας· καὶ ἐπομένως, ἡ Σαρακοστὴ εἶναι ἡ προετοιμασία μας γι' αὐτὴ τὴν ἐπιστροφή· ἢ ἀργά, ἀλλὰ ἐπίμονη προσπάθεια νὰ πραγματοποιήσουμε τελικὰ τὴν ἰδική μας «διάβαση», τὸ «Πάσχα» μας στὴν νέα ἐν Χριστῷ Ζωή.

Τὸ ὅτι οἱ Ἀκολουθίες στὴν σαρακοστιανὴ Λατρεία διατηροῦν ἀκόμη καὶ σήμερα τὸν κατηχητικὸ καὶ βαπτισματικὸ χαρακτήρα τους, δὲν εἶναι γιὰτὶ διατηροῦνται ὡς «ἀρχαιολογικά» ἀπομεινάρια, ἀλλὰ εἶναι κάτι τὸ ζωντανὸ καὶ οὐσιαστικὸ γιὰ μᾶς.

Γι' αὐτὸ, κάθε χρόνο ἡ Μεγάλῃ Σαρακοστὴ καὶ τὸ Πάσχα εἶναι, μιὰ ἀκόμα φορά, ἡ ἀνακάλυψη καὶ ἡ συνειδητοποίηση τοῦ τὶ γίναμε μὲ τὸν «διὰ τοῦ βαπτίσματός» μας

Θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασι.

* * *

ΕΝΑ ταξίδι, ἓνα προσκύνημα! Καθὼς τὸ ἀρχίζουμε, καθὼς κάνουμε τὸ πρῶτο βῆμα στὴν «χαρμολύπη» τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς, βλέπουμε — μακριά, πολὺ μακριά — τὸν **προορισμό: εἶναι ἡ χαρὰ τῆς Λαμπρῆς, εἶναι ἡ εἴσοδος στὴν Δόξα τῆς Βασιλείας.**

Εἶναι αὐτὸ τὸ ὄραμα, ἡ πρόγευση τοῦ Πάσχα, ποὺ κάνει τὴν λύπη τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς χαρὰ, φῶς, καὶ τὴν ἰδική μας προσπάθεια μιὰ «πνευματικὴ ἀνοιξη».

Ἡ νύκτα μπορεῖ νὰ εἶναι σκοτεινὴ καὶ μεγάλη, ἀλλὰ σὲ ὄλο τὸ μῆκος τοῦ δρόμου **μιὰ μυστικὴ καὶ ἀκτινοβόλα αὐγὴ φαίνεται νὰ λάμπει στὸν ὀρίζοντα.**

«Μὴ κατασχύνῃς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς προσδοκίας ἡμῶν,
Φιλάνθρωπε!».

(*) **Πρωτοπρεσβυτέρου Ἀλεξάνδρου Σμέμαν**, Μεγάλη Σαρακοστὴ — Πορεία πρὸς τὸ Πάσχα, σελ. 13-17, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», Ἀθήνα 1987. Ἐπιμέλ. καὶ ἐπεξεργ. ἡμετ.

• Ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, Ἀφίδνες Ἀττικῆς. • Μὲ τὴν εὐλογία καὶ ἐπιστασία τοῦ † Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος. • Διανέμεται δωρεάν.